

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.6.2018
COM(2018) 459 final

2018/0242 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας περί καθεστώτος
μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Αλβανίας με αντικείμενο
δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και
Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Το άρθρο 54 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2016, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή¹ προβλέπει ότι ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να συντονίζει την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Εν προκειμένω, μπορεί να αναλαμβάνει δράσεις στα εξωτερικά σύνορα ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας που γειτονεύει τουλάχιστον με ένα από αυτά τα κράτη μέλη, εάν συμφωνεί η εν λόγω γειτονική τρίτη χώρα, ακόμα και στο έδαφος αυτής της τρίτης χώρας.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, σε περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα.

Βάσει των οδηγιών διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύτηκε συμφωνία περί καθεστώτος με τη Δημοκρατία της Αλβανίας με στόχο τη δημιουργία νομικού πλαισίου που θα επιτρέψει την άμεση δράση μέσω της κατάρτισης επιχειρησιακών σχεδίων για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται άμεση αντίδραση. Οι μεταναστευτικές ροές στην περιοχή είναι μεν πολύ χαμηλότερες σε σχέση με το 2015/2016, ωστόσο τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος προσαρμόζουν γρήγορα στις νέες συνθήκες τις διαδρομές και τις μεθόδους παράνομης διακίνησης μεταναστών που ακολουθούν. Άπαξ και υλοποιηθεί η συμφωνία περί καθεστώτος, οι αρμόδιες αρχές της Αλβανίας και των κρατών μελών της ΕΕ, υπό τον συντονισμό του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, θα είναι σε θέση να ανταποκρίνονται πολύ πιο γρήγορα σε αυτές τις ενδεχόμενες εξελίξεις.

Η συνημμένη πρόταση απόφασης του Συμβουλίου συνιστά το νομικό μέσο για την υπογραφή της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Στις 16 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή έλαβε την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου για την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη Δημοκρατία της Αλβανίας με αντικείμενο συμφωνία περί καθεστώτος για δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας.

Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία περί καθεστώτος άρχισαν στις 13 Δεκεμβρίου 2017, ενώ την 31η Ιανουαρίου 2018 πραγματοποιήθηκε δεύτερος γύρος. Οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση του σχεδίου συμφωνίας περί καθεστώτος από τον επίτροπο Εσωτερικών Υποθέσεων, Μετανάστευσης και Ιθαγένειας, Δημήτρη Αβραμόπουλο, και τον υπουργό Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Αλβανίας, F. Xhafaj, στις 12 Φεβρουαρίου 2018 στα Τίρανα.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι στόχοι που έθεσε το Συμβούλιο στις οδηγίες διαπραγμάτευσης έχουν επιτευχθεί και ότι το σχέδιο συμφωνίας περί καθεστώτος είναι αποδεκτό από την Ένωση.

¹ ΕΕ της 16.9.2016, L 251/1.

Τα κράτη μέλη ενημερώθηκαν και ζητήθηκε η γνώμη τους στη συναφή ομάδα εργασίας του Συμβουλίου.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Έχουν συναφθεί δύο συμφωνίες αστυνομικής συνεργασίας μεταξύ των ελληνικών και αλβανικών αρχών (ν. 2147/1993 και ν. 2568/1998), με αντικείμενο την ανταλλαγή πληροφοριών σε ζητήματα αστυνομικής φύσεως, στα οποία περιλαμβάνεται η παράνομη μετανάστευση. Η ελληνική αστυνομία ανταλλάσσει πληροφορίες με τις αλβανικές αρχές σχετικά με γενικά θέματα σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών διασυνοριακών δραστηριοτήτων, καθώς και με διαδικασίες επανεισδοχής των παράνομων μεταναστών.

Η Αλβανία έχει συνάψει συμφωνίες για τον έλεγχο των συνόρων, την επιτήρηση και για κοινές περιπολίες με το Μαυροβούνιο και το Κοσσυφοπέδιο*, καθώς και για κοινές περιπολίες με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, αλλά όχι ακόμη με την Ελλάδα. Η Αλβανία έχει συνάψει συμφωνία με την Ιταλία για κοινές περιπολίες (Guardia di Finanza) όσον αφορά τα θαλάσσια σύνορα.

Με πρωτόκολλο μεταξύ των Υπουργείων Εσωτερικών του Μαυροβουνίου, της Αλβανίας και του Κοσσυφοπεδίου* έχει συσταθεί Κοινό Κέντρο Αστυνομικής Συνεργασίας στο Πλαν με στόχο την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας για την καταπολέμηση του εγκλήματος, μέσω εντατικότερης ανταλλαγής επιχειρησιακών πληροφοριών και καλύτερου συντονισμού κοινών προσπάθειών στον τομέα της ασφάλειας. Το Κοινό Κέντρο Αστυνομικής Συνεργασίας ξεκίνησε επίσημα τις δραστηριότητές του στις 30 Μαΐου 2017. Οι εργασίες για τη δημιουργία ενός άλλου κέντρου στα σύνορα με την Ελλάδα είναι σε εξέλιξη.

Η ρύθμιση εργασίας (η οποία αυτή τη στιγμή επικαιροποιείται) για τη θέσπιση επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής προβλέπει, μεταξύ άλλων, τακτική συμμετοχή Αλβανών εμπειρογνομόνων σε επιχειρησιακές δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, υπό την ιδιότητα παρατηρητών στην επικράτεια των κρατών μελών.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για τη Μετανάστευση βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες. Ένας από αυτούς είναι η διαχείριση των συνόρων: αυτό προϋποθέτει καλύτερη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, ιδίως μέσω δράσεων αλληλεγγύης προς τα κράτη μέλη που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα, καθώς και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της συνοριακής διέλευσης. Η ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων της Δημοκρατίας της Αλβανίας θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, ιδίως στα εξωτερικά σύνορα της Ελλάδας, καθώς και στα σύνορα της Δημοκρατίας της Αλβανίας. Η περαιτέρω ενίσχυση της ασφάλειας στα εξωτερικά σύνορα συνάδει επίσης με το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο για την Ασφάλεια.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της παρούσας πρότασης απόφασης του Συμβουλίου είναι το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ.

Η αρμοδιότητα της ΕΕ να συνάπτει συμφωνίες περί καθεστώτος προβλέπεται ρητά στο άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, σύμφωνα με το οποίο, σε περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας όταν η σύναψη αυτή προβλέπεται σε νομοθετική πράξη της Ένωσης. Το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 προβλέπει τη σύναψη συμφωνίας περί καθεστώτος από την Ευρωπαϊκή Ένωση με την εκάστοτε τρίτη χώρα. Ως εκ τούτου, η συνημμένη συμφωνία με τη Δημοκρατία της Αλβανίας, υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλογικότητα**

Η συμφωνία περί καθεστώτος θα καταστήσει δυνατή την ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας αντί για διμερή ανάπτυξη από τα κράτη μέλη σε περίπτωση αιφνίδιας εισροής μεταναστών.

Χρειάζεται συνεπώς κοινή προσέγγιση για την καλύτερη διαχείριση των συνόρων της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με το άρθρο 218 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει την έκδοση αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με διεθνείς συμφωνίες. Δεν υπάρχει άλλη νομική πράξη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται με την παρούσα πρόταση.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσιας**

Άνευ αντικειμένου

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεν απαιτήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία περί καθεστώτος.

- **Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση**

Καθώς πρόκειται για νέα συμφωνία, δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της καταλληλότητας των υφιστάμενων νομικών πράξεων.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Το σχέδιο συμφωνίας περί καθεστώτος περιέχει διατάξεις που διασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των ατόμων που επηρεάζονται από τις ενέργειες του προσωπικού που συμμετέχει σε δράση που έχει αναλάβει ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Οι διατάξεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα εξηγούνται περαιτέρω στο σημείο 5, «Λοιπά στοιχεία».

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η συμφωνία περί καθεστώτος αυτή καθαυτή δεν συνεπάγεται δημοσιονομικές επιπτώσεις. Όντως, κόστος συνεπάγεται η ανάπτυξη των ομάδων συνοριοφυλάκων με βάση επιχειρησιακό σχέδιο και η σχετική συμφωνία επιχορήγησης. Το κόστος αυτό βαρύνει τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Οι μελλοντικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της συμφωνίας περί καθεστώτος θα χρηματοδοτούνται μέσω ιδίων πόρων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Σύμφωνα με το δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην πρόταση κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή σχετικά με τις δαπάνες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, το κόστος της ενισχυμένης συνεργασίας με τρίτες χώρες (συμπεριλαμβανομένων πιθανών κοινών επιχειρήσεων με γειτονικές χώρες) εκτιμάται σε 6,090 εκατ. EUR κατά μέσον όρο ετησίως για την περίοδο 2017-2020.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την ορθή παρακολούθηση της εφαρμογής της συμφωνίας περί καθεστώτος.

Η Δημοκρατία της Αλβανίας και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής αξιολογούν από κοινού κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα.

Ειδικότερα, ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, η Δημοκρατία της Αλβανίας και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε συγκεκριμένες δράσεις συντάσσουν έκθεση στο τέλος κάθε δράσης σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας, μεταξύ άλλων και για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας

Βάσει της παρούσας συμφωνίας, ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύσσει ομάδες Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής με εκτελεστικές αρμοδιότητες στη Δημοκρατία της Αλβανίας για τη διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων και ταχείων επεμβάσεων στα σύνορα. Οι ομάδες Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής θα έχουν επίσης τη δυνατότητα, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης επιχείρησης επιστροφής, να συνδράμουν τη Δημοκρατία της Αλβανίας κατά τον προσδιορισμό των προς επανεισδοχή στη Δημοκρατία της Αλβανίας προσώπων, με βάση τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Αλβανίας σχετικά με την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια ².

Οι ομάδες Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορούν να αναπτύσσονται στο αλβανικό έδαφος μόνο στις περιοχές που συνορεύουν με τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ.

Επιχειρησιακό σχέδιο

Πριν από κάθε κοινή επιχείρηση ή ταχεία επέμβαση στα σύνορα πρέπει να συνομολογείται επιχειρησιακό σχέδιο μεταξύ του Οργανισμού και της Δημοκρατίας της Αλβανίας. Το επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει επίσης να εγκριθεί από το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με την περιοχή των επιχειρήσεων.

Το σχέδιο ορίζει λεπτομερώς τις οργανωτικές και διαδικαστικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα, καθώς και την περιγραφή και εκτίμηση της κατάστασης, τους επιχειρησιακούς σκοπούς και στόχους, την επιχειρησιακή ιδέα, το είδος του τεχνικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί, το σχέδιο εφαρμογής, τη συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες, άλλους οργανισμούς και φορείς της Ένωσης ή διεθνείς οργανισμούς, τις διατάξεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τον συντονισμό, τη διοίκηση, τον έλεγχο, τη διάρθρωση επικοινωνίας και υποβολής εκθέσεων, τις οργανωτικές ρυθμίσεις και την υλικοτεχνική υποστήριξη, την αξιολόγηση και τις οικονομικές πτυχές της κοινής επιχείρησης ή της ταχείας επέμβασης στα σύνορα.

Καθήκοντα και αρμοδιότητες των μελών της ομάδας

Εν γένει οι ομάδες έχουν την εξουσία να εκτελούν τα καθήκοντα και να ασκούν τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που απαιτούνται για τον έλεγχο των συνόρων και τις επιχειρήσεις επιστροφής, σέβονται δε τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Οι ομάδες ενεργούν μόνο στο έδαφος της Δημοκρατίας της Αλβανίας υπό τις εντολές και, κατά γενικό κανόνα, με την παρουσία συνοριοφυλάκων ή λοιπού σχετικού προσωπικού της Δημοκρατίας της Αλβανίας, η οποία μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εξουσιοδοτεί τις ομάδες να ενεργούν εξ ονόματός της.

Τα μέλη της ομάδας έχουν δικές τους στολές, φέρουν δε στις στολές τους ευδιάκριτα προσωπικά στοιχεία αναγνώρισης και περιβραχιόνιο κυανού χρώματος με το διακριτικό σήμα

² ΕΕ της 17.5.2005, L 124/22.

της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού. Φέρουν επίσης το έγγραφο διαπίστευσής τους, προκειμένου να αναγνωρίζονται σαφώς από τις αλβανικές αρχές.

Τα μέλη της ομάδας δύνανται να φέρουν υπηρεσιακά όπλα, πυρομαχικά και εξοπλισμό σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους τους. Ο Οργανισμός ενημερώνεται εκ των προτέρων από τις αλβανικές αρχές σχετικά με όλα τα υπηρεσιακά όπλα, τα πυρομαχικά και τον εξοπλισμό που επιτρέπονται, καθώς και το σχετικό νομικό πλαίσιο και τους όρους χρησιμοποίησής τους.

Τα μέλη της ομάδας μπορούν να κάνουν χρήση βίας, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιακών όπλων, πυρομαχικών και εξοπλισμού, με τη συγκατάθεση του κράτους τους και των αλβανικών αρχών, παρουσία Αλβανών συνοριοφυλάκων ή λοιπού σχετικού προσωπικού και σύμφωνα με τη νομοθεσία της Αλβανίας. Οι αλβανικές αρχές δύνανται να εξουσιοδοτούν τα μέλη της ομάδας να κάνουν χρήση βίας και απουσία συνοριοφυλάκων τους.

Με την επιφύλαξη της αρχής της αναγκαιότητας, τα μέλη της ομάδας δύνανται να εξουσιοδοτούνται από τις αλβανικές αρχές να συμβουλευονται βάσεις δεδομένων σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.

Αναστολή και διακοπή της δράσης

Τόσο ο Οργανισμός όσο και οι αλβανικές αρχές μπορούν να αναστείλουν ή να διακόψουν τη δράση, εφόσον κρίνουν ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας ή του επιχειρησιακού σχεδίου δεν τηρούνται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

Προνόμια και ασυλίες των μελών της ομάδας

Τα μέλη της ομάδας χαίρουν ασυλίας όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Δημοκρατίας της Αλβανίας για πράξεις που τελέστηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους («εν υπηρεσία») ενώ δεν χαίρουν ασυλίας για πράξεις που τελέστηκαν «εκτός υπηρεσίας».

Το επιχειρησιακό σχέδιο καθορίζει με ακρίβεια τις δραστηριότητες που χαίρουν ασυλίας όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Σε περίπτωση που μέλος της ομάδας κατηγορείται ότι διέπραξε ποινικό αδίκημα, ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού, πριν από την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου, πιστοποιεί στο δικαστήριο αν η συγκεκριμένη πράξη τελέστηκε ή όχι κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων του εν λόγω μέλους. Ο εκτελεστικός διευθυντής του Οργανισμού λαμβάνει την απόφασή του μετά από επισταμένη εξέταση τυχόν παρατηρήσεων της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους που έχει διαθέσει τον εν λόγω συνοριοφύλακα ή μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού και των αρμόδιων αρχών της Αλβανίας. Η πιστοποίηση από τον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού είναι δεσμευτική για τη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Τα προνόμια που χορηγούνται στα μέλη της ομάδας και η ασυλία όσον αφορά την ποινική δικαιοδοσία της Δημοκρατίας της Αλβανίας δεν συνεπάγονται εξαίρεσή τους από τη δικαιοδοσία του κράτους μέλους καταγωγής.

Παρόμοιο καθεστώς ισχύει για την αστική και διοικητική ευθύνη των μελών της ομάδας.

Η ασυλία των μελών της ομάδας όσον αφορά την ποινική, αστική και διοικητική δικαιοδοσία της Δημοκρατίας της Αλβανίας μπορεί να αρθεί από το κράτος μέλος το οποίο έχει διαθέσει τον συγκεκριμένο συνοριοφύλακα ή μέλος του λοιπού σχετικού προσωπικού. Η εν λόγω άρση της ασυλίας πρέπει πάντοτε να είναι ρητή.

Η συμφωνία προβλέπει μηχανισμό αποζημίωσης. Ο μηχανισμός αποζημίωσης βασίζεται στο άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή. Εάν η ζημία προκαλείται από μέλος της ομάδας «εν υπηρεσία», υπεύθυνη είναι η Δημοκρατία της Αλβανίας. Εάν η ζημία προκαλείται «εν υπηρεσία» από μέλος της ομάδας συμμετέχοντος κράτους, από βαριά αμέλεια ή εκούσια παράβαση καθήκοντος, ή εάν η πράξη τελέσθηκε «εκτός υπηρεσίας», η Δημοκρατία της Αλβανίας μπορεί να ζητήσει από τον Οργανισμό την καταβολή αποζημίωσης από το οικείο συμμετέχον κράτος μέλος. Εάν η ζημία προκαλείται από μέλος του προσωπικού του Οργανισμού, η Δημοκρατία της Αλβανίας μπορεί να ζητήσει την καταβολή αποζημίωσης από τον Οργανισμό.

Σε περίπτωση ζημίας που προκαλείται στη Δημοκρατία της Αλβανίας λόγω ανωτέρας βίας, ούτε η Δημοκρατία της Αλβανίας ούτε το συμμετέχον κράτος μέλος ούτε ο Οργανισμός φέρουν ευθύνη.

Δεν είναι δυνατή η λήψη εκτελεστικών μέτρων κατά των μελών της ομάδας, εκτός από την περίπτωση που ασκείται αγωγή εναντίον τους για αστική υπόθεση η οποία δεν συνδέεται με τα επίσημα καθήκοντά τους.

Τα περιουσιακά στοιχεία των μελών της ομάδας που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των επίσημων καθηκόντων τους δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης. Σε αστικές διαδικασίες, τα μέλη της ομάδας δεν υπόκεινται σε περιορισμούς της προσωπικής τους ελευθερίας ούτε σε άλλα καταναγκαστικά μέτρα.

Τα μέλη της ομάδας εξαιρούνται από τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης που ενδέχεται να ισχύουν στη Δημοκρατία της Αλβανίας όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται για τον Οργανισμό. Ομοίως απαλλάσσονται από οιαδήποτε μορφή φορολόγησης, στη Δημοκρατία της Αλβανίας, του μισθού και των αποζημιώσεων που λαμβάνουν από τον Οργανισμό ή από τα κράτη μέλη τους, καθώς και τυχόν εισοδήματος που προέρχεται από πηγές εκτός της Δημοκρατίας της Αλβανίας.

Οι αλβανικές αρχές επιτρέπουν την είσοδο και την έξοδο ειδών που προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας και χορηγούν απαλλαγή, όσον αφορά τα εν λόγω είδη, από όλους τους τελωνειακούς δασμούς, φόρους και συναφείς επιβαρύνσεις (εκτός από τα τέλη αποθήκευσης, μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών).

Οι προσωπικές αποσκευές των μελών της ομάδας μπορούν να υπόκεινται σε έλεγχο, μόνον εάν δημιουργούνται βάσιμες υποψίες ότι περιέχουν είδη τα οποία δεν προορίζονται για προσωπική χρήση των μελών της ομάδας ή είδη των οποίων η εισαγωγή ή η εξαγωγή απαγορεύεται από το νόμο ή τα οποία υπόκεινται σε καραντίνα βάσει των κανονισμών της Δημοκρατίας της Αλβανίας. Οι επιθεωρήσεις των εν λόγω προσωπικών αποσκευών διεξάγονται μόνο παρουσία των εμπλεκόμενων μελών της ομάδας ή εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του Οργανισμού.

Τα έγγραφα, η αλληλογραφία και τα περιουσιακά στοιχεία των μελών της ομάδας είναι απαραβίαστα, εκτός από την περίπτωση εκτελεστικών μέτρων. Τα μέλη της ομάδας δεν υποχρεούνται να καταθέτουν ως μάρτυρες.

Πράξη διαπίστευσης

Ο Οργανισμός, σε συνεργασία με τη Δημοκρατία της Αλβανίας, χορηγεί στα μέλη της ομάδας πράξη διαπίστευσής τους με σκοπό τον προσδιορισμό της ταυτότητάς τους έναντι των αλβανικών αρχών ως απόδειξη ότι ο κάτοχος δικαιούται να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις εξουσίες που ανατίθενται βάσει της παρούσας συμφωνίας του επιχειρησιακού σχεδίου. Η πράξη διαπίστευσής τους, σε συνδυασμό με έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, παρέχει στο μέλος της ομάδας πρόσβαση στη Δημοκρατία της Αλβανίας χωρίς να χρειάζεται θεώρηση ή προηγούμενη έγκριση.

Θεμελιώδη δικαιώματα

Τα μέλη της ομάδας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, σέβονται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης ασύλου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, το δικαίωμα στην ελευθερία, την αρχή της μη επαναπροώθησης και την απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων, τα δικαιώματα του παιδιού και το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Τα μέλη της ομάδας δεν κάνουν αυθαίρετα διακρίσεις εις βάρος ατόμων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου. Τα μέτρα που επηρεάζουν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες είναι ανάλογα προς τους επιδιωκόμενους από αυτά τα μέτρα στόχους και σέβονται την ουσία αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Κάθε μέρος πρέπει να διαθέτει εν λειτουργία μηχανισμό καταγγελιών σε περίπτωση εικαζόμενης παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διαπράττεται από το προσωπικό του. Ο Οργανισμός έχει θεσπίσει τον μηχανισμό υποβολής καταγγελιών που αναφέρεται στο άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και, ως εκ τούτου, εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή. Ο Αλβανός Διαμεσολαβητής θα μπορούσε να ασχοληθεί με τις καταγγελίες αυτές, εκτός αν οι αλβανικές αρχές αποφασίσουν να θεσπίσουν μηχανισμό ειδικά επιφορτισμένα να χειρίζεται τις καταγγελίες που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία από τα μέλη της ομάδας, όταν είναι αναγκαίο, σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τον Οργανισμό και τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αλβανικές αρχές διέπεται από την εθνική νομοθεσία.

Ο Οργανισμός, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και οι αλβανικές αρχές συντάσσουν κοινή έκθεση σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα μέλη της ομάδας μετά το πέρας κάθε δράσης. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στον υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων και στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του Οργανισμού, οι οποίοι υποβάλλουν έκθεση στον εκτελεστικό διευθυντή του Οργανισμού.

Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της συμφωνίας

Για τη Δημοκρατία της Αλβανίας, αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας είναι το Υπουργείο Εσωτερικών. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Διαφορές και ερμηνεία

Κάθε ζήτημα που προκύπτει από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας εξετάζεται από κοινού από εκπροσώπους των αρμόδιων αρχών της Αλβανίας και από εκπροσώπους του Οργανισμού, οι οποίοι προβαίνουν σε διαβουλεύσεις με το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που συνορεύουν με την Δημοκρατία της Αλβανίας.

Εν απουσία πρότερης διευθέτησης, οι διαφορές επί της ερμηνείας ή της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας διευθετούνται αποκλειστικά με διαπραγμάτευση μεταξύ της Δημοκρατίας της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία, προβαίνει σε διαβουλεύσεις με όλα τα κράτη μέλη που γειτονεύουν με την τρίτη χώρα.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Αλβανίας με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1624, σε περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής σε τρίτη χώρα σε δράσεις όπου τα μέλη της ομάδας θα έχουν εκτελεστικές αρμοδιότητες ή όταν άλλες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες το απαιτούν, η Ένωση συνάπτει συμφωνία περί καθεστώτος με την οικεία τρίτη χώρα.
- (2) Στις 16 Οκτωβρίου 2017, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τη Δημοκρατία της Αλβανίας με αντικείμενο συμφωνία περί καθεστώτος για δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας.
- (3) Οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία περί καθεστώτος άρχισαν στις 13 Δεκεμβρίου 2017 και ολοκληρώθηκαν επιτυχώς με τη μονογράφιση της συμφωνίας στις 12 Φεβρουαρίου 2018.
- (4) Η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου³. Συνεπώς, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (5) Η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου⁴. Συνεπώς, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

³ Απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43).

⁴ Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

- (6) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από τη συμφωνία ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (7) Η συμφωνία περί καθεστώτος θα πρέπει να υπογραφεί και οι δηλώσεις που επισυνάπτονται στη συμφωνία θα πρέπει να εγκριθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η υπογραφή, εξ ονόματος της Ένωσης, της συμφωνίας περί καθεστώτος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Αλβανίας με αντικείμενο δράσεις που εκτελούνται από τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής στη Δημοκρατία της Αλβανίας εγκρίνεται, με την επιφύλαξη της σύναψής της εν λόγω συμφωνίας.

Το κείμενο της συμφωνίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η δήλωση που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης.

Άρθρο 3

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καταρτίζει την πράξη εξουσιοδότησης του/των προσώπου/-ων που θα ορίσει ο διαπραγματευτής της συμφωνίας για την υπογραφή της, με την επιφύλαξη της σύναψής της συμφωνίας.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*